

Колесніков Артем. Глобалізація ринку квітникарської продукції: закономірності, підходи до розвитку та перспективи для України. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2024. Випуск 3-4. С. 42-50.

DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2024.03-04.042>

УДК 631.527.2:339.138.2

JEL Classification: Q13, Q17, F13

Колесніков Артем

аспірант кафедри економіки підприємства та менеджменту

Академія праці, соціальних відносин і туризму

м. Київ, Україна

E-mail: kolartval@gmail.com

ORCID: 0009-0000-0187-7558

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ РИНКУ КВІТНИКАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: ЗАКОНОМІРНОСТІ, ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Анотація

Вступ. Однією з значущих господарських тенденцій сучасності є економічна глобалізація, що становить собою процес міжнародної інституційної та економічної уніфікації та інтеграції. Розвиток транспортних мереж та засобів комунікації сприяв розвитку міжнародної торгівлі, представники якої, у свою чергу, виступали рушійною силою глобалізації. Одним з проявів глобалізації світової стало значне розширення ринку квітникарської продукції. Україна має суттєвий потенціал для розвитку квітникарської галузі завдяки сприятливим кліматичним умовам та географічному розташуванню. Це відкриває як нові можливості, так і ставить нові виклики перед сільськогосподарськими виробниками України. Відповідно зазначеного розгляд різних аспектів глобалізації ринку квітникарської продукції є корисним для усвідомлення шляхів інтеграції вітчизняних виробників у світову квітникарську індустрію.

Методи. Теоретичною і методологічною основою дослідження є системний підхід до розгляду суспільних та економічних явищ і процесів. В ході дослідження також використовувались інші методи, зокрема: абстрактно-логічний – для розуміння закономірностей розвитку процесів економічної глобалізації; узагальнення – для виділення двох переважаючих підходів з розвитку галузі та ринку квітникарської продукції в різних країнах, міжнародних інструментів квітникарського бізнесу, формування висновків дослідження, графічний – для візуалізації результатів дослідження. Широке застосування в роботі знайшли і такі методи, як абстрагування, аналогії, монографічний тощо.

Результати. Проаналізовано закономірності розвитку процесів економічної глобалізації у світі та доведено її суттєвий вплив на стан галузі та ринку квітникарської продукції; виділено два підходи (еволюційний та спеціалізований) в розвитку галузі квітникарства в різних країнах; узагальнено за 5 групами найбільш дієві міжнародні інструменти квітникарського бізнесу.

Перспективи. Запорукою ефективного повоєнного відновлення аграрного сектора економіки України буде акцент на диверсифікований галузевий розвиток, в якому належний потенціал має галузь квітникарства. Успішному використанню можливостей глобалізації суб'єктами вітчизняного квітникарства сприятиме налагодження елементів внутрішньої інфраструктури за ланцюгами руху квітникарської продукції та використання міжнародних інструментів квітникарського бізнесу. Більш успішно це можна зробити за рахунок задіяння заходів державної та регіональної підтримки вітчизняних виробників, що сприятиме галузевому, регіональному та місцевому розвитку, вирішенню проблеми працевлаштування, підвищенню добробуту працевлаштованих та наповненню бюджетів різних рівнів, в розкриття особливостей чого доцільним буде проведення окремих наукових досліджень.

Ключові слова: квітникарство, глобалізація, закономірності, підходи до розвитку, перспективи, міжнародні інструменти

Вступ.

Однією з значущих господарських тенденцій сучасності є економічна глобалізація, що становить собою процес міжнародної інституційної та економічної уніфікації та інтеграції. В історичному відношенні прояв процесів економічної глобалізації спостерігався ще до XVIII століття і був пов'язаний з розвитком транспортних мереж та засобів комунікації. Це сприяло розвитку міжнародної торгівлі, представники якої, у свою чергу, виступали її рушійною силою. Сучасний етап світового економічного розвитку характеризується поглибленням процесів глобалізації внаслідок використання можливостей цифровізації в різних сферах господарської діяльності.

Одним з проявів глобалізації світової економіки, що проявилось у послабленні економічних кордонів між державами, стало значне розширення ринку квітникарської продукції. Україна має суттєвий потенціал для розвитку квітникарської галузі завдяки сприятливим кліматичним умовам та географічному розташуванню. Це відкриває як нові можливості, так і ставить нові виклики перед сільськогосподарськими виробниками України. Відповідно зазначеного розгляд різних аспектів глобалізації ринку квітникарської продукції є корисним для усвідомлення шляхів інтеграції вітчизняних виробників у світову квітникарську індустрію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Тематика з глобалізації світогосподарських економічних зв'язків та її впливу на різні галузі економіки привертає до себе все більшу увагу в наукових та експертних колах. З одного боку, глобалізації відкриває нові можливості для суб'єктів підприємництва. Проте з іншого боку, відмічається також її негативний вплив на економічну та суспільну ситуацію в окремих країнах.

Дослідженню різних аспектів глобалізації присвятили свої роботи вітчизняні учені, такі як Бабічева О. І. [4], Борщевський П. П. [1], Бутко М. П. [2], Дейнеко Л. В. [1], Демко В. С. [3], Довгань О. М. [10], Дрозд М. С. [4], Корчинська О. А. [4], Кропивко М. Ф. [6], Лупенко Ю. О. [6], Левандівський О. Т. [5], Сава А. П. [9], Свиноус І. В. [3], Сидорук Б. О. [10], Соколенко С. І. [11], Соломаха І. В. [2] та зарубіжні учені, такі як Albrow M. [12], Bathel H. [13], Conserva N. [13], Goldblatt D. [16], Held D. [16], James P. [14], Jiang, C. Z. [18], King E. [12], Levitt T. [15], McGrew A. [16], Perraton J. [16], Porter M. [8], Raju S. [19], Reid M. S. [18], Sen, S. [19], Steger M. B. [14] та багато інших.

Виходячи із зазначеного, слід відмітити важливість поглиблення досліджень з різнобічних питань впливу глобалізації на різні галузі економіки, зокрема на квітникарство, які дадуть можливість більш ґрунтовного усвідомлення потенційних можливостей для підприємців галузі в міжнародному економічному просторі та розуміння потенційних небезпек впливу глобалізації на них. Зазначене підкреслює доцільність вибору теми статті та переліку питань дослідження в теоретичному та практичному відношенні.

Мета.

Розкрити закономірності, підходи до розвитку та перспективи для України глобалізації ринку квітникарської продукції.

Методологія дослідження.

Теоретичною і методологічною основою дослідження є системний підхід до розгляду суспільних та економічних явищ і процесів. В ході дослідження також використовувались інші методи, зокрема: абстрактно-логічний – для розуміння закономірностей розвитку процесів економічної глобалізації; узагальнення – для виділення двох переважаючих підходів з розвитку галузі та ринку квітникарської продукції в різних країнах, міжнародних інструментів квітникарського бізнесу, формування висновків дослідження, графічний – для візуалізації результатів дослідження. Широке застосування в роботі знайшли і такі методи, як абстрагування, аналогії, монографічний тощо.

Результати.

Природно-кліматичні умови України характеризуються сприятливістю для вирощування різних культурних рослин та існування різних галузей, пов'язаних з їх вирощуванням та введенням в господарський обіг. Вітчизняний аграрний сектор до сих пір стоїть перед дилемою подальшого розвитку. Кожну галузь слід розглядати в контексті оцінки її багатоплановості, зокрема можливостей: її продукції задовольняти внутрішній попит, нарощення експортного потенціалу, працевлаштування, покращення екологічного стану довкілля. Саме в цьому відношенні значний потенціал для подальшого розвитку має вітчизняне квітникарство [2].

Для України важливим є усвідомлення світових ринкових тенденцій щодо розвитку квітничого бізнесу. Одними з основних в цьому відношенні є міжнародне співробітництво [3], інтеграційні та євроінтеграційні тенденції [5, 9], цифровізація [4], регіональна взаємодія [10]. На повоєнному етапі відновлення квітничарської галузь може забезпечити зростання експорту. Загалом світовий попит на квіти залишається незмінно високим, що зумовлюється різними факторами, такими як особисті подарунки, весілля, заходи та зростаюча тенденція використання квіткових композицій у дизайні інтер'єру. Квіти цінуються не лише за їх естетичну привабливість, а й за емоційний зв'язок, який вони викликають. Попит на квіти особливо високий у розвинених країнах, таких як Сполучені Штати, європейські країни та Японія, де вони мають культурне значення та широко використовуються в декоративних цілях.

Квітникарство у світі є потужною сферою, яка звертає на себе увагу інвесторів, професійний менеджмент та висококваліфікованих спеціалістів з різних професій. Квітникарство є однією з галузей, на розвитку якої позначається вплив глобалізаційних процесів.

У спрощеній інтерпретації глобалізації означає стирання економічних кордонів між державами та уніфікацію умов ведення бізнесу. У сукупності процесів глобалізації Levitt T. виокремлює економічну глобалізацію [15].

Paul James, Manfred B. Steger) [14] відмічають про появу терміну глобалізація на початку XX століття, його розвиток у другій половині та набуття популярності в 90-х роках для опису беспрецедентного прогресу у міжнародній економічній взаємодії.

Розгляд розширеного тлумачення даного поняття означає трансформацію цього явища на всесвітнє або такого, що стосується певної сфери всієї Землі. Суть глобалізації проявляється в міжнародному поділі праці, всесвітній міграції капіталу, людських ресурсів, стандартизації законодавства, а також в зближенні культур різних країн. За своєю суттю даний процес має системний характер, оскільки охоплює всі сфери суспільного життя, пов'язуючи різні його елементи і уособлює собою зростання залежності від інтегрованих суб'єктів, які його представляють.

Одним з найбільш цитованих визначень глобалізації свого часу було визначення Held D. із співавторами як «трансформації в просторовій організації соціальних відносин і транзакцій — оцінюваних з точки зору їх екстенсивності, інтенсивності, швидкості та впливу — породжуючи трансконтинентальні або міжрегіональні потоки» [16].

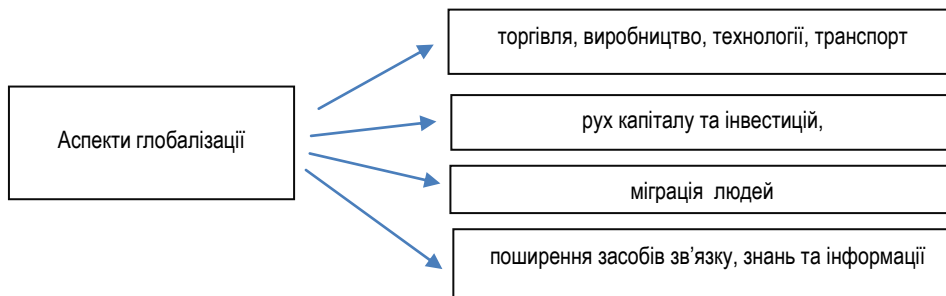

Рис. 1. Аспекти глобалізації

Джерело: [12].

Albrow M., King E. [12] відмічають, що економічна глобалізація охоплює сфери виробництва, послуг, капіталу, технологій, інформації тощо. Економічна глобалізація є еволюційним процесом, результатом людських інновацій і технічного прогресу в історичному розрізі. Вона проявляється через зростаючу інтеграцію економік різних країн у всьому світі, зокрема через фінансові потоки та торгівлю. Глобалізація є об'єктивним процесом, зумовленим розвитком інформації, засобів зв'язку, транспорту. Змістовна суть цього поняття охоплює рух людей (робочої сили), технологій і знань через міжнародні кордони.

Значною кількістю представників політичного, наукового та експертного середовища визнається, що дане поняття почало поширено використовуватись з 80-х років XX століття, враховуючи вплив науково-технічного прогресу у сфері міжнародних торгівельних відносин у напрямі спрощення руху торгівельних та фінансових потоків та полегшення здійснення міжнародних транзакцій.

Ринковий спосіб організації економіки сприяє ефективності використання обмежених ресурсів суспільства через конкурентний доступ до них. Цьому також сприяє спеціалізація або поділ праці між людьми по певних видах діяльності, які вони роблять найкраще [8]. Відмічаємо, що суб'єкти економічної глобалізації не змінилися. Але значно розширилася сфера її прояву з рівня локальних та регіональних сільських, міських ринків та фінансових центрів до їх глобальних рівнів.

Серед активних прихильників глобалізації в політичному естаблішменті багато політиків визнає Пітера Сазерленда (Peter Denis Sutherland) [17], якого називали «батьком глобалізації». Він у 1993 році став генеральним директором Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (нині Світова організація торгівлі). Серед його результативних зусиль як голови ГАТТ багато експертів визнає його виключну роль в Уругвайському раунді глобальних торговельних переговорів грудня 1993 р., за підсумками яких було засновано СОТ як всеосяжний, глобальний, заснований на правилах торговельний режим.

Узагальнення існуючих підходів [2, 7, 18, 19] відносно суспільної значущості та розгляду конкурентних переваг окремих країн дало нам підстави виділити два переважаючих підходи до розвитку галузі та ринку квітникарської продукції. Умовно перший підхід можна назвати еволюційним. Він є властивим для більшості країн світу, в яких квітникарство розвивається залежно від співвідношення рівнів попиту та пропозиції. Представники різних верств населення мають певні уподобання щодо оформлення своїх помешкань або присадибних ділянок квітами, вітання колег, знайомих або рідних на свята. Це формує загальний рівень попиту, на задоволення якого спрямована діяльність суб'єктів квітникарського бізнесу. До їх складу відносяться різні за розміром, спеціалізацією, формою власності та господарювання господарючі одиниці. Україна та її квітникарський бізнес безперечно відноситься до країн з характерним першим підходом до розвитку цієї галузі. В Україні дуже значне різноманіття у доходах населення. Відносно квітникарського бізнесу значний розмах коливань доходів різних груп громадян формує різний попит на квітникарську продукцію. Умовно кажучи попит небагатих споживачів може бути задоволений квітникарською продукцією з окремих присадибних ділянок. У той же час є категорія представників заможних верств населення, які своїми уподобаннями сигналізують ринку про свою готовність оплатити вишукані вітчизняні або закордонні квіти та флористичну продукцію.

Умовно другий підхід характеризується спеціалізованим відношенням до галузі. Цей підхід є властивим, зокрема для Нідерландів або Кенії. Наприклад, нідерландські тюльпани є загальноновизнаним світовим явищем. В країні задіяна система формальних та неформальних правил щодо суспільного визнання діяльності з вирощування тюльпанів й інших квітів та несприйняття іншого використання земельних ресурсів. У квітникарський бізнес в Нідерландах включені суб'єкти господарювання різних форм – як великі промислові, середні і малі підприємства, так і громадяни країни. Тобто пов'язаність з даним видом діяльності в країні асоціюється також як елемент патріотизму, який на різних суспільних рівнях отримує всебічну підтримку.

В науковому та експертному середовищі неоднозначно оцінюється вплив глобалізації на економічні системи окремих держав та окремі галузі та ринки. Характерним проявом даного

виклику глобалізації є посилення ролі корпоративних аграрних формувань в аграрному секторі економіки держави. Лупенко Ю.О., Кропивко М.Ф. [6] відмічають наявність позитивного та негативного впливу даних формувань. Безперечно позитивним є високий технологічний рівень виробництва та високий рівень продуктивності праці в даних формуваннях. Дані формування як ініціюють розробку інновацій, так і націлені на впровадженні власних і зовнішніх інноваційних розробок у свої формування. Негативні наслідки їх господарювання здебільшого мають суспільний характер. Через застосування інноваційних технологій вони суттєво зменшили рівень працевлаштування на своїх підприємствах. Це призводить до відтоку працездатного населення з сільської місцевості та обезлюднення сільських територій.

В провідних країнах все більше людей приділяє увагу добробуту та облаштуванню місця свого помешкання, активно використовуючи при цьому квіти. Відповідно зазначеного для нас важливим є розгляд підходів до виділення профільних виробництв в економіці та простеження чинників зміцнення галузі квітництва та ринку квітникарської продукції. Серед проаналізованих підходів нами визначаються підходи з формування промислових районів в Україні [1, С.88], промисловий районів в Італії [13], кластерного підходу [11] тощо.

Дослідження впливу глобалізації на виробників квітникарської продукції в Індії Sen, S., Raju S. [19] проводили під кутом аналізу різних за розмірами виробників. В країні на політичному рівні було зроблено акцент на диверсифікації високоцінних культур. Було стверджено, що відхід від моделі землеробства, орієнтованої на виробництво продовольчого зерна, дозволить бідним фермерам підтримувати та покращувати свої засоби до існування. На прикладі квітництва виявлено, що хоча рентабельність зрізаних квітів значно вища, ніж у традиційних культур, участь дрібних фермерів у вирощуванні квітів нижча порівняно до більшості інших категорій розміру ферм, насамперед через слабкі зв'язки з ринком. Їх результати показують, що уникнення ризику є важливою перешкодою для диверсифікації культур, особливо для малоземельних категорій фермерів. Схеми диверсифікації сільськогосподарських культур, ймовірно, зіткнуться з серйозними обмеженнями, якщо не будуть подолані такі інституційні бар'єри як доступ до ринків.

В контексті ринкових трансформацій для України важливим є створення умов для переспрямування внутрішніх інвестиційних джерел не на зовнішній, а на внутрішній розвиток квітництва. Господарська діяльність в даній галузі має працевістський характер. Тому вона не є предметом уваги великої уваги представників корпоративного бізнесу. Відповідно цього створення умов для розвитку середовища для ведення даного бізнесу створить умови для внутрішнього, а не зовнішнього працевлаштування за ланцюгами руху квітникарської продукції від місць виробництва до місць реалізації.

Прибутковість в економіці формується за рахунок переважання доходів над витратами. Окремим суб'єктам квітництва чи на державному рівні слід підвищити рівень свого виробництва для успішного протистояння продукції іноземних виробників, зокрема мається на увазі нідерландській квітникарській продукції. З одного боку в Україні часто наголошується на обмеженості доходів як громадян, так і суб'єктів господарювання і державного бюджету в цілому. А з іншого боку в будь-якому квітникарському магазині нашої держави люди запитують нідерландські тюльпани чи рози. Одними з властивостей будь-якого товару є споживчі властивості та ціна. Стисло описуючи споживчі властивості нідерландських роз або тюльпанів зупинимось на безперечному їх красивому вигляді. Висока ніжка, потужний бутон, насичений колір. І певна частина наших вітчизняних споживачів шукає саме таку якість квітів і платить за них відповідну високу ціну. Більш детальний розгляд даного прикладу можна інтерпретувати як слабкість представників нашого квітникарського бізнесу. Що ми маємо по факту. В Нідерландах вирощують рози, тюльпани, здійснюють їх пакування, зберігання. Транспортують в Україну. Вже тут приватні представники квітникарського бізнесу їх транспортують у власні магазини. Всі зазначені ланцюги мають економічний еквівалент. На всіх відмічених ланцюгах працевлаштовані іноземні громадяни.

І цей еквівалент оплачує наш вітчизняний споживач. Тобто по факту, наша держава, в якій

ведуться розмови про обмеженість доходів громадян та державного бюджету, здійснює інвестування іноземного квітникарського бізнесу.

Ефективний вихід суб'єктів вітчизняного квітництва в міжнародний економічний простір значною мірою залежить від опанування міжнародними інструментами бізнесу, які сприяють забезпеченню конкурентних переваг, серед яких зупинимось на 5 наступних: електронні торгівельні платформи, логістичні сервіси, участь у міжнародних виставках, сертифікація продукції та реклама (онлайн реклама) (рис. 2).

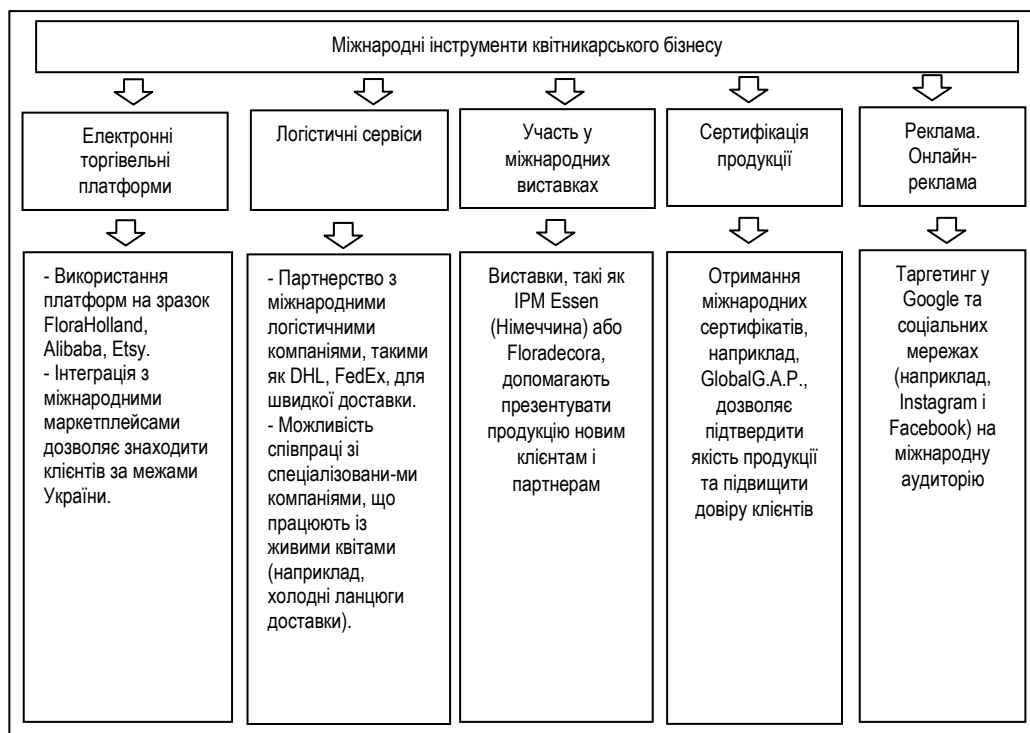

Рис. 2. Міжнародні інструменти квітникарського бізнесу

Джерело: [7, 18].

Отже, дослідження різних питань глобалізації ринку квітникарської продукції є надзвичайно актуальним. Воно дозволяє уточнити перспективні напрями розвитку галузевих суб'єктів на основі визначення закономірностей глобалізаційних тенденцій в економіці й у квітництві та специфіки еволюції галузі в Україні.

Висновки і перспективи.

Доведено, що сучасні галузь та ринок квітникарської продукції тісно мірою залежать від впливу глобалізації. Промислова революція та розвиток глобалізаційних тенденцій в квітництві супроводжувався переходом від індивідуального виробництва до промислового та створенням значної обслуговуючої інфраструктури, яка стала невід'ємною частиною забезпечення його ефективності. Також проявом глобалізаційних тенденцій у квітництві стало створення великих спеціалізованих квітникарських підприємств, тепличного виробництва квітів, проведення великих квітникарських фестивалів, ярмарок, створення спеціалізованої системи зберігання та транспортування квітникарської продукції.

Виділено два переважачих підходи до розвитку галузі та ринку квітникарської продукції –

еволюційний та спеціалізований. Еволюційний підхід є властивим для більшості країн світу, в яких квітникарство розвивається залежно від співвідношення рівнів попиту та пропозиції. В той час, як спеціалізований підхід властивий для окремих країн, наприклад Нідерландів, коли квітникарство отримує різномірну підтримку: через заходи державної політики та неформальні інституційні механізми.

Підкреслено, що глобальні ринки розширюють можливості підприємців через надання доступу до таких ринків у всьому економічному світі, зокрема до більшого обсягу капіталу, до більшого переліку технологій, більш дешевих ресурсів, можливостей більш вигідного експорту тощо. При цьому акцентовано увагу, що економічна логіка даних процесів не гарантує отримання всіма учасниками переваг підвищення ефективності.

Виділено п'ять груп міжнародних інструментів квітникарського бізнесу: електронні торговельні платформи, логістичні сервіси, міжнародні виставки, сертифікація продукції, міжнародна реклама, що необхідно опанувати вітчизняним суб'єктами квітникарського бізнесу для забезпечення належної конкурентоспроможності своєї квітникарської продукції на світовому ринку.

Успішному використанню можливостей глобалізації суб'єктами вітчизняного квітникарства також сприятиме налагодження елементів внутрішньої інфраструктури за ланцюгами руху квітникарської продукції. Більш успішно це можна зробити за рахунок задіяння заходів державної та регіональної підтримки вітчизняних виробників, що сприятиме галузевому, регіональному та місцевому розвитку, вирішенню проблеми працевлаштування, підвищенню добробуту працевлаштованих та наповненню бюджетів різних рівнів, в розкриття особливостей чого доцільним буде проведення окремих наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Борщевський П., Дейнеко Л. Дослідження інфраструктури індустриального регіону. *Економіка України*. 1999. 12. С. 88.
2. Бутко М. П., Соломаха І. В. Становлення вітчизняного ринку флористичної продукції в умовах євроінтеграції : монографія. Чернівці : ЧНТУ, 2017. 294 с.
3. Демко В. С., Свиноус І. В. Потенціал міжнародного співробітництва України в геоекономічному просторі туристичної галузі. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2023. № 2 (48). С. 38-50.
4. Корчинська О., Бабічева О., Дрозд М. Сутність диджиталізації економіки та її вплив на розвиток маркетингу. *Економічний дискурс*. 2023. № 3-4. С. 55-63.
5. Левандівський О. Т. Аграрні відносини в умовах світової економічної інтеграції. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Економіка*. 2014. Вип. 10. С.44-48.
6. Лупенко Ю. О., Кропивко М. Ф. Агрохолдинги в Україні та посилення соціальної спрямованості їх діяльності. *Економіка АПК*. 2013. Вип. 7. С. 5-21.
7. Офіс Радника з питань сільського господарства Посольства Королівства Нідерландів в Україні. (2019). *Ринок квітів та декоративних рослин в Україні* [Звіт]. URL: <https://www.agroberichtenbuitenland.nl>.
8. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів / пер. з англ. Н. Кошманенко. Київ : Наш Формат, 2020. 560 с.
9. Сава А. П. Європейський досвід розвитку сільських територій: вивчення можливостей для України. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2017. № 2. С. 83-85.
10. Сидорук Б. О., Довгань О. М. Особливості проведення оцінки використання природно-ресурсного потенціалу агросфери на регіональному рівні. *Подільський вісник : сільське господарство, інженерія, економіка*. 2016. № 3 (24). С.201-210.
11. Соколенко С. Виробничі системи глобалізації : Мережі. Альянси. Партнерства. Кластери. К.: Логос, 2002. 646 с.
12. Albrow, M., King, E. *Globalization, Knowledge and Society*. SAGE Publications, 1990. 288 p.
13. Bathel H., Conserva N. *Globalization and Institutional Change in Italian Industrial Districts*. URL : https://www.researchgate.net/publication/325640461_Globalization_and_Institutional_Change_in_Italian_Industrial_Districts
14. James P., Steger M. B. A Genealogy of 'Globalization': The Career of a Concept. *Globalizations*, 2014.

Vol. 11, No. 4, 417–434, <http://dx.doi.org/10.1080/14747731.2014.951186>.

15. Levitt, T. The Globalization of Markets. From the Magazine (May 1983). URL : <https://hbr.org/1983/05/the-globalization-of-markets>.

16. Held, D.; Goldblatt, D.; McGrew, A.; Perraton, J. (1999). Global Transformations Cambridge: Polity Press. 540 p.

17. Leadership at a Time of Transition and Turbulence - A conversation with Peter Sutherland KCMG. URL : <https://www.gresham.ac.uk/watch-now/leadership-time-transition-and-turbulence-conversation-peter>

18. Reid, M. S., & Jiang, C. Z., 2012. Postharvest handling systems for floral crops. In: A. A. Kader, ed. *Postharvest Technology of Horticultural Crops*. 3rd ed. University of California Agriculture and Natural Resources, pp. 297–306.

19. Sen, S., Raju S. Globalisation and Expanding Markets for Cut-Flowers: Who Benefits? *Economic and Political Weekly*. Vol. 41, No. 26 (Jun. 30 - Jul. 7, 2006), pp. 2725-2731.

Статтю отримано: 07.11.2024 / Рецензування 19.12.2024 / Прийнято до друку: 30.12.2024

Artem Kolesnikov

Postgraduate Student

Department of Enterprise Economics and Management

Academy of Labour, Social Relations and Tourism

Kyiv, Ukraine

E-mail: kolartval@gmail.com

ORCID: 0009-0000-0187-7558

GLOBALIZATION OF THE MARKET OF FLORICULTURE PRODUCTS: REGULARITIES, APPROACHES TO DEVELOPMENT AND PROSPECTS FOR UKRAINE

Abstract

Introduction. One of the significant economic trends of our time is economic globalization, which is a process of international institutional and economic unification and integration. The development of transport networks and means of communication contributed to the development of international trade, whose representatives, in turn, acted as a driving force of globalization. One of the manifestations of globalization of the world was the significant expansion of the market of floriculture products. Ukraine has a significant potential for the development of the floriculture industry due to favorable climatic conditions and geographical location. This opens up both new opportunities and poses new challenges to agricultural producers in Ukraine. producers to the global floriculture industry.

Methods. The theoretical and methodological basis of the study is a systematic approach to the consideration of social and economic phenomena and processes. In the course of the study, other methods were also used, in particular: abstract-logical – to understand the patterns of development of the processes of economic globalization; generalization – to highlight the two prevailing approaches to the development of the industry and the market of floriculture products in different countries, international tools of the floriculture business, the formation of research conclusions, graphic – to visualize the results of the study. Such methods as abstraction, analogies, monographic, etc. were also widely used in the work.

The results. The regularities of development of the processes of economic globalization in the world are analyzed and its significant impact on the state of the industry and the market of floriculture products is proved; two approaches (evolutionary and specialized) in the development of the floriculture industry in different countries are allocated; The most effective international tools of the floriculture business are summarized in 5 groups.

Discussion. The key to effective post-war recovery of the agricultural sector of the Ukrainian economy will be an emphasis on diversified sectoral development, in which the floriculture industry has proper potential. The successful use of globalization opportunities by the subjects of domestic floriculture will be facilitated by the establishment of elements of internal infrastructure along the chains of movement of floriculture products and the use of international tools of the floriculture business. This can be done more successfully through the use of measures of state and regional support of domestic producers, which will contribute to sectoral, regional and local development, solving the problem of employment, increasing the welfare of employed people and filling budgets of various levels, revealing the features of which it will be advisable to conduct separate scientific research.

Keywords: floriculture, globalization, patterns, approaches to development, prospects, international instruments

References

1. Borshchevskyy, P., Deyneko, L. (1999). Doslidzhennya infrastruktury industrial'noho rehionu [Research on the infrastructure of an industrial region]. *Ekonomika Ukrainy [Economy of Ukraine]*, 12, 88. [In Ukr].
2. Butko, M. P., Solomakha, I. V. (2017). Formation of the domestic market for floristic products in the context of European integration: Monograph. Chernihiv : CHNTU. [In Ukr].
3. Demko, V. S., Svytnous, I. V. (2023). Potentsial mizhnarodnoho spivrobitnytstva Ukrainy v heoekonomichnomu prostori turystychnoyi haluzi [The potential of international cooperation of Ukraine in the geoeconomic space of the tourism industry]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriys'koho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu imeni Dmytra Motornoho (ekonomichni nauky) [Collection of scientific works of the Tavia State Agrotechnological University named after Dmitry Motorny (economic sciences)]*, 2 (48), 38-50. [In Ukr].
4. Korchynska, O., Babicheva, O., Drozd, M. (2023). Sutnist dydzhytalizatsiyi ekonomiky ta yiyi vplyv na rozvytok marketynhu [The essence of digitalization of the economy and its impact on the development of marketing]. *The essence of digitalization of the economy and its impact on the development of marketing [The economic discourse]*, 3-4, 55-63. [In Ukr].
5. Levandivskyy, O. T. (2014). Ahrarni vidnosyny v umovakh svitovoyi ekonomichnoyi intehtratsiyi [Agrarian relations in the conditions of world economic integration]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Seriya: Ekonomika [Bulletin of the Precarpathian University. Series: Economics]*, 10, 44-48. [In Ukr].
6. Lupenko, Yu. O., Kropyvko, M. F. (2013). Ahrokhodynhy v Ukraini ta posylennya sotsialnoyi spryamanosti yikh diyalnosti [Agroholdings in Ukraine and strengthening the social orientation of their activities]. *Ekonomika APK [Ekonomika APK]*, 7, 5-21. [In Ukr].
7. Ofis Radnyka z pytan silskoho hospodarstva Posolstva Korolivstva Nederlandiv v Ukraini (2019). Rynok kvitiv ta dekoratyvnykh roslyn v Ukraini [Flower and ornamental plant market in Ukraine]. Retrieved from: <https://www.agroberichtenbuitenland.nl>.
8. Porter, M. (2020). *Konkurentna stratehiya. Tekhniki analizu haluzey i konkurentiv [Competitive Strategy. Techniques for Analyzing Industries and Competitors]* (N. Koshmanenko, Trans.). Kyiv : Nash Format.
9. Sava, A. P. (2017). Yevropeyskyy dosvid rozvytku silskykh terytoriy: vyvchennya mozhlyvostey dlya Ukrainy [European experience in rural development: studying opportunities for Ukraine]. *Visnyk Akademiyi pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu [Bulletin of the Academy of Labor, Social Relations and Tourism]*, 2, 83-85. [In Ukr].
10. Sydoruk, B. O., Dovhan, O. M. (2016). Osoblyvosti provedennya otsinky vykorystannya pryrodno-resursnoho potentsialu ahrosfery na rehional'nomu rivni [Peculiarities of assessing the use of natural resource potential of the agrosphere at the regional level]. *Podilskyy visnyk : silske hospodarstvo, inzheneriya, ekonomika [Podilian Bulletin: agriculture, engineering, economics]*, 3 (24), 201-210. [In Ukr].
11. Sokolenko, S. (2002). *Vyrobnychi systemy hlobalizatsiyi : Merezhi. Alyansy. Partnerstva. Klasteri [Production systems of globalization: Networks. Alliances. Partnerships. Clusters]*. Kyiv : Lohos. [In Ukr].
12. Albrow, M., King, E. (1990). *Globalization, Knowledge and Society*. SAGE Publications
13. Bathel, H., Conserva, N. *Globalization and Institutional Change in Italian Industrial Districts*. URL : https://www.researchgate.net/publication/325640461_Globalization_and_Institutional_Change_in_Italian_Industrial_Districts
14. James, P., Steger, M. B. (2014). A Genealogy of 'Globalization': The Career of a Concept. *Globalizations*, 11, No. 4, 417-434.
15. Levitt, T. (1983). The Globalization of Markets. From the Magazine. Retrieved from: <https://hbr.org/1983/05/the-globalization-of-markets>.
16. Held, D.; Goldblatt, D.; McGrew, A.; Perraton, J. (1999). *Global Transformations* Cambridge: Polity Press.
17. Leadership at a Time of Transition and Turbulence - A conversation with Peter Sutherland KCMG. Retrieved from: <https://www.gresham.ac.uk/watch-now/leadership-time-transition-and-turbulence-conversation-peter>
18. Reid, M. S., & Jiang, C. Z. (2012). Postharvest handling systems for floral crops. In: A. A. Kader, ed. *Postharvest Technology of Horticultural Crops*, 297-306.
19. Sen, S., Raju S. (2006). Globalisation and Expanding Markets for Cut-Flowers: Who Benefits? *Economic and Political Weekly*, 41, No. 26, 2725-2731.

Received: 11.07.2024 / Review 12.19.2024 / Accepted 12.30.2024

